

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Δ/ΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 101 10 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Γ. Δενδρινός- Β. Παπαναστασίου
Β. Γιαννακόπουλος
Τηλέφωνο : 2131516011 - 2131516564
2131516346
e-mail : asfaleiaygeia@ypakp.gr

ανάρτηση στο διαδίκτυο

Αθήνα, 30/09/2021

Αριθμ. πρωτ. 73368

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακας Αποδεκτών

Θέμα: Ανακοίνωση δημοσίευσης π.δ. 72/2021

«Συμμόρφωση προς την Οδηγία 2019/1831/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 279/31.10.2019) και τροποποίηση του π.δ. 307/1986 «Προστασία της Υγείας των Εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους» (135 Α'), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει» (ΦΕΚ Α 163/09.09.2021 και Α 171/25.09.2021)

Δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης το προεδρικό διάταγμα 72/2021 (ΦΕΚ Α 163/09.09.2021 και Α171/25.09.2021), που εκδόθηκε με πρόταση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και των κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργών, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων.

Με το πδ 72/2021 πραγματοποιείται η εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με την οδηγία 2019/1831/ΕΕ της Επιτροπής της 24ης Οκτωβρίου 2019 (ΕΛ L 279, σελ 31 της 31.10.2019):

“Για τη θέσπιση πέμπτου καταλόγου ενδεικτικών οριακών τιμών επαγγελματικής έκθεσης κατ’ εφαρμογή της οδηγίας 98/24/ΕΚ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της οδηγίας 2000/39/ΕΚ της Επιτροπής”

Α. ΓΕΝΙΚΑ

1. Οι διατάξεις του διατάγματος αφορούν την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από την έκθεσή τους, κατά την εργασία, σε χημικούς παράγοντες
2. Σύμφωνα με την οδηγία 98/24/ΕΚ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επικουρούμενη από την αρμόδια επιστημονική επιτροπή (SCOEL), καθορίζει (και αναθεωρεί) ενδεικτικές οριακές τιμές επαγγελματικής έκθεσης για την προστασία εργαζομένων από τους κινδύνους που προκύπτουν από την έκθεσή τους σε επικίνδυνες χημικές ουσίες.

Οι εν λόγω ενδεικτικές οριακές τιμές επαγγελματικής έκθεσης είναι μη δεσμευτικές τιμές με κριτήριο την υγεία, που προέρχονται από τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα και λαμβάνουν υπόψη τη διαθεσιμότητα τεχνικών μέτρησης (και αναθεωρούνται όταν κρίνεται σκόπιμο). Ορίζουν τα επίπεδα κατωφλίου έκθεσης κάτω από τα οποία δεν αναμένονται, γενικά, επιβλαβείς συνέπειες από τη βραχυχρόνια έκθεση ή καθημερινή έκθεση σε κάποια ουσία (χημικό παράγοντα) κατά τη διάρκεια του επαγγελματικού βίου των εργαζομένων και αποσκοπούν στο να βοηθήσουν τους εργοδότες στον καθορισμό και στην αξιολόγηση των κινδύνων και στην εφαρμογή προληπτικών και προστατευτικών μέτρων σύμφωνα με την οδηγία 98/24/ΕΚ (η οποία έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με το πδ 338/2001).

Για κάθε χημικό παράγοντα για τον οποίο θεσπίζεται ενδεικτική οριακή τιμή σε κοινοτικό επίπεδο, τα κράτη μέλη θεσπίζουν εθνική οριακή τιμή επαγγελματικής έκθεσης, λαμβάνοντας υπόψη την κοινοτική οριακή τιμή, και καθορίζουν το χαρακτήρα της σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.

Η ενσωμάτωση των διατάξεων των κοινοτικών οδηγιών για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων στο εθνικό δίκαιο γίνεται με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων και οι οριακές τιμές επαγγελματικής έκθεσης έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα. Κατά συνέπεια και η αναθεώρηση των οριακών τιμών γίνεται με προεδρικό διάταγμα.

Οι σχετικές οδηγίες έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο της χώρας μας ως ακολούθως:

ΟΔΗΓΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ		Π.Δ. ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ
89/391/ΕΟΚ	Σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία	<u>οδηγία</u> <u>πλαίσιο</u>	17/96 [κωδικοποιηθέν στον Κ.Ν.Υ.Α.Ε. (ν. 3850/2010)]
98/24/ΕΚ	του Συμβουλίου, της 7ης Απριλίου 1998, "για την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες (14η ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (ΕΕ L 131 της 5.5.1998, σ. 11)	ΕΙΔΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ 14^η	338/2001
91/322/ΕΟΚ	της Επιτροπής, της 29ης Μαΐου 1991, «περί καθορισμού ενδεικτικών οριακών τιμών μέσω της εφαρμογής της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνέπεια εκθέσεως τους, κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικά, φυσικά ή βιολογικά μέσα» (ΕΕ L 172 της 05.07.1991, σ. 22),		90/99
2000/39/ΕΚ	της Επιτροπής, της 8ης Ιουνίου 2000, «για θέσπιση πρώτου καταλόγου ενδεικτικών οριακών τιμών επαγγελματικής έκθεσης κατ' εφαρμογή της οδηγίας 98/24/ΕΚ του Συμβουλίου για την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες (ΕΕ L 142 της 16.6.2000», σ. 47),		339/2001
2006/15/ΕΚ	της Επιτροπής, της 7ης Φεβρουαρίου 2006 «για τη θέσπιση δεύτερου καταλόγου ενδεικτικών οριακών τιμών επαγγελματικής έκθεσης κατ' εφαρμογή της οδηγίας 98/24/ΕΚ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση των οδηγιών 91/332/ΕΟΚ και 2000/39/ΕΚ (ΕΕ L 38 της 09.02.2006, σ. 87)»		162/2007
2009/161/ΕΕ	της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2009, «για την θέσπιση τρίτου καταλόγου ενδεικτικών τιμών επαγγελματικής έκθεσης κατ'εφαρμογή της οδηγίας 98/24/ΕΚ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της οδηγίας 2000/39/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 338 της 19.12.2009, σ. 36)»		12/2012
2017/164/ΕΕ	της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2017 «για την θέσπιση τέταρτου καταλόγου ενδεικτικών τιμών επαγγελματικής έκθεσης κατ'εφαρμογή της οδηγίας 98/24/ΕΚ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση των οδηγιών 91/322/ΕΟΚ, 2000/39/ΕΚ και 2009/161/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L27/115 της 01.02.2017)»		82/2018
<i>και</i>			
2019/1831/ΕΕ	της Επιτροπής της 24ης Οκτωβρίου 2019 «για τη θέσπιση πέμπτου καταλόγου ενδεικτικών οριακών τιμών επαγγελματικής έκθεσης κατ' εφαρμογή της οδηγίας 98/24/ΕΚ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της οδηγίας 2000/39/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 279, σελ 31 της 31.10.2019)»		72/2021

3. Στην εθνική νομοθεσία για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, το αντικείμενο του καθορισμού οριακών τιμών επαγγελματικής έκθεσης καλύπτεται από τις διατάξεις του **π.δ. 307/86** "Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους" (Α' 135), όπως ισχύει, μετά την τροποποίησή του από τα προεδρικά διατάγματα:
- 77/93 "Για την προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες και τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 307/86 (135/Α) σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ" (Α' 34),
  - 90/99 "Καθορισμός οριακών τιμών έκθεσης και ανώτατων οριακών τιμών έκθεσης των εργαζομένων σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 91/322/ΕΟΚ και 96/94/ΕΚ της Επιτροπής και τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 307/86 «Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους» (135/Α) όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 77/93 (34/Α)" (Α' 94)
  - 339/2001 "Τροποποίηση του π.δ. 307/86 «Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους»" (Α' 227).
  - 162/2007 "Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους, κατά τροποποίηση του π.δ. 307/1986 όπως ισχύει, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2006/15/ΕΚ" (Α' 202).

- 12/2012 «Τροποποίηση του π.δ. 307/1986 "Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους"» (Α'135) σε συμμόρφωση με την οδηγία 2009/161/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 338/19.12.2009) (Α'19)
- 82/2018 «Τροποποίηση του π.δ. 307/1986 "Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους"» (Α'135) σε συμμόρφωση με την οδηγία 2017/164/ΕΕ της Επιτροπής(ΕΕ L27/115 της 01.02.2017)» (Α'152).
- 26/2020, άρθρο 3 «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις των οδηγιών 2017/2398/ΕΕ, 2019/130/ΕΕ και 2019/983/ΕΕ για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/37/ΕΚ σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιγόνους παράγοντες κατά την εργασία» (Ε.Ε. L 345/27.12.2017, L 136/01.06.2018, L 225/06.09.2018, L 30/31.01.2019 και L 164/20.06.2019)– Τροποποίηση των π.δ. 399/94 (Α' 221) και π.δ 307/86 (Α'135)» (Α'50)
- και το 72/2021

Ειδικότερα, με το π.δ. 307/86, αρχικά καθορίστηκαν οριακές τιμές επαγγελματικής έκθεσης για τους χημικούς παράγοντες, που αναγράφονταν στον πίνακα της παρ 1 του άρθρου 3.

Με το πδ 90/99 (παρ. 2 του άρθρου 2) αντικαταστάθηκε ο αρχικός πίνακας της παρ. 1, άρθρου 3, πδ 307/86, με τη δημιουργία ενός "ενιαίου" πίνακα οριακών τιμών για χημικούς παράγοντες, αφενός μεν, για αυτούς που περιλαμβάνονταν στον αρχικό πίνακα του πδ 307/86, αφετέρου μαζί με οριακές τιμές για χημικούς παράγοντες που περιλαμβάνονταν στα Παραρτήματα των προς ενσωμάτωση οδηγιών 91/322/ΕΟΚ, και 96/94/ΕΚ, καθώς και για επιπλέον χημικούς παράγοντες που καθορίζονταν οριακές τιμές επαγγελματικής έκθεσης σε εθνικό επίπεδο.

Με τα λοιπά π.δ/τα 339/2001, 162/2007, 12/2012, 82/2018 και το πρόσφατα εκδοθέν 72/2021 - σε εναρμόνιση με τις αντίστοιχες κοινοτικές οδηγίες - συμπληρώθηκε και αναθεωρήθηκε ο εν λόγω πίνακας.

Β. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ Π.Δ. 72/2021

Ειδικότερα το π.δ. περιλαμβάνει τρία άρθρα:

Άρθρο 1

Προσδιορίζεται ο σκοπός έκδοσης και το αντικείμενο του διατάγματος.

Άρθρο 2

Αναφέρονται οι τροποποιήσεις που επιφέρονται με το εν λόγω π.δ. στο π.δ. 307/86, όπως αυτό ισχύει.

Συγκεκριμένα, αναθεωρούνται οι οριακές τιμές και οι ανώτατες οριακές τιμές έκθεσης των εργαζομένων για τους παρακάτω χημικούς παράγοντες:

- Ανιλίνη
- Χλωρομεθάνιο [Μεθυλοχλωρίδιο]
- Τριμεθυλαμίνη
- 2-φαινυλοπροπάνιο (κουμένιο)
- Οξικός sec- βουτυλεστέρας [Οξικός- βουτυλεστέρας, δευτεροταγής-]
- 4- αμινοτολουόλιο [π-Τολουϊδίνη]
- Οξικός ισοβουτυλεστέρας
- Ισοαμυλική αλκοόλη
- Οξικός ν- βουτυλεστέρας [Οξικός- βουτυλεστέρας, n-]
- Τριχλωρίδιο του φωσφορυλίου [Οξυχλωριούχος Φωσφόρος]

Άρθρο 3

Προσδιορίζεται η ημερομηνία έναρξης ισχύος του προεδρικού διατάγματος

Γ. Πίνακας συσχέτισμού των άρθρων της οδηγίας 2019/1831/ΕΕ προς τα αντίστοιχα άρθρα του π.δ. 72/2021

οδηγία 2019/1831/ΕΕ	π.δ. 72/2021 (ΦΕΚ Α 163/09.09.2021 και Α 171/25.09.2021)
-	Άρθρο 1 Σκοπός- Αντικείμενο
Άρθρο 1	-
Άρθρο 2	Άρθρο 2 Χημικοί παράγοντες
Άρθρο 3	
Άρθρο 4	Άρθρο 3 Έναρξη ισχύος
Άρθρο 5	-
Άρθρο 6	-

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κας. Γεν. Γραμματέως Εργασίας
3. ΓΔΕΣΥΑΕΕΕ

Ο
Προϊστάμενος της Γεν. Διεύθυνσης

Κ. ΑΓΡΑΠΙΔΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Γραφείο Γεν. Επιθεωρητή Σ.ΕΠ.Ε.
2. Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία του ΣΕΠΕ
3. Περιφερειακές Δ/σεις Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία του ΣΕΠΕ
4. Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών - Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία του ΣΕΠΕ
5. Επιθεώρηση Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος
6. Επιθεώρηση Μεταλλείων Βορείου Ελλάδος
7. Γενικό Χημείο του Κράτους
8. Μέλη του Συμβουλίου Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (Σ.Υ.Α.Ε.)
9. Μέλη του Συμβουλίου Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Κ.Ε.Ε.Ε.)
10. Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.)
11. Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.)
12. Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.)
13. Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.)
14. Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.)
15. Ε.Δ.Ο.Θ. / Α.Δ.Ε.Δ.Υ. Θεσσαλονίκης
16. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.)
17. Ένωση Ελλήνων Χημικών (Ε.Ε.Χ.)
18. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος (Π.Ι.Σ.)
19. Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.)
20. Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων
21. Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (Ε.Β.Ε.Α.)
22. Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών (Ε.Ε.Α.)
23. Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών (Β.Ε.Α.)
24. Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος
25. Ομοσπονδία Βιοτεχνικών Σωματείων Θεσσαλονίκης
26. Ομοσπονδία Επαγγελματιών Θεσσαλονίκης
27. Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.)
28. Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Π.Ο.Ε.- Ο.Τ.Α.)
29. Εργατικά Κέντρα
30. Φορείς Εθνικού Δικτύου Πληροφόρησης για θέματα ΥΑΕ
31. Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.)
32. Επιστημονική Ένωση Τεχνολογικής Εκπαίδευσης Μηχανικών (Ε.Ε.Τ.Ε.Μ.)
33. Σύλλογος Τεχνικών Ασφάλειας
34. Σύνδεσμος Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών (Σ.Α.Τ.Ε.)
35. Επιστημονική Ένωση Τεχνολογικής Εκπαίδευσης Μηχανικών (Ε.Ε.Τ.Ε.Μ.)
36. Σωματείο Ειδικευμένων Ιατρών Εργασίας
37. Εταιρεία Ιατρικής της Εργασίας και Περιβάλλοντος
38. Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδας (Ε.Ν.Ε.)
39. Επιχειρήσεις Αφαίρεσης - Κατεδάφισης Αμιάντου (Ε.Α.Κ.)
40. Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞ.Υ.Π.Π.)
41. Εσωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣ.Υ.Π.Π.)
42. Επιχειρήσεις Προσωρινής Απασχόλησης (Ε.Π.Α.)
43. Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας (Ε.Σ.Δ.Υ.)